

BoekStart

Boekidee voor de kinderopvang

Mijn kijkboek: de wereld om je heen

Designed: Little Dutch en Mercis

Uitgave van Mercis: 2022; vrij groot kartonboek met 8 zoekplaten links en losse plaatjes rechts

Wat zie je als klein peutertje allemaal om je heen als je in de huiskamer zit of speelt in de tuin en het speeltuintje in de buurt? En wat zie je als je mee mag naar de markt, naar de boerderij met allerlei dieren en in het bos op zoek gaat naar kriebelbeestjes? Misschien heb je de zee en het strand wel eens gezien en wat voor spannends kom je tegen op straat? Dat is echt heel veel en dat zie je allemaal terug op de grote platen in dit boek. Wat dit boek ook zo leuk maakt, is dat je alles nog eens ziet als losse plaatjes om ze op te zoeken op de grote plaat ernaast. Goed kijken dus... en ... hoe heet dat allemaal?

Voor oudste dreumesen en jongste peuters

Rond de leeftijd van ongeveer achttien maanden is de actieve woordenschat van een dreumes geleidelijk uitgebreid naar meer dan vijftig woorden. Die woorden hebben te maken met mensen, voorwerpen en gebeurtenissen waarvoor het kind belangstelling heeft. Veel woorden die ze gebruiken zijn vereenvoudigde versies van het woord. 'Ting' bijvoorbeeld betekent 'drinken'. Nu de dreumesen kunnen lopen wordt hun wereld letterlijk groter. De fiets op straat zien ze terug in het boek. Kinderen met meer ervaring met boeken kunnen plaatjes beter interpreteren dan kinderen die deze ervaring missen en minder goed iets herkennen of niet zo vlug. Daarom is voor deze laatste kinderen dit boek fijn om te gebruiken. Let daarbij goed op hoe je ze daarbij begeleidt.

Vorbereiding

Met een goede voorbereiding lukt het voorlezen beter, bereik je meer leesplezier en stimuleer je gericht de taalvererving en de woordenschat

- Weet je wat een kind al begrijpt, welke kinderen veel plaatjes kennen of juist weinig? Dreumesen weten vaak al best goed hoe iets heet, wijzen dat aan, maar zeggen het soms nog niet. De meeste woorden in dit boek passen goed in hun belevingswereld. Moeilijke woorden zeg je eenvoudiger: een bergje zand voor 'de mierenhoop' en 'de vuurtoren' is een toren.
- Dit is een zoekboek. Kinderen moeten leren hoe dat gaat. Je doet het eerst voor, bijvoorbeeld: 'Kijk hier is de koe en hier staat de koe ook'. Daarna: 'Zoek jij de koe hier? En nu daar. Waar zie je de koe?'. In dit boek is het heel goed dat alles hetzelfde is afgebeeld. Soms is iets omgekeerd of groter of kleiner.
- Vragen als 'wat is dit?' en 'waar is dat' liggen het meest voor de hand. Antwoord geven met één woord of alleen iets hoeven aanwijzen is zeker goed bij de jongsten en de minder taalvaardige kinderen. Veel kinderen vinden dat lang leuk om te doen. Breng ze een stapje verder in hun taalontwikkeling door wat meer te vertellen of anders te vragen. Bijvoorbeeld: 'Het jongetje strooit graantjes. Hoe doet hij dat? Hoe eten de kuikentjes graantjes?'

BoekStart

Introductie

Met een eenvoudige activiteit breng je de kinderen in de sfeer van het boek en activeer je voorkennis.

• Wat zie je daar?

Doel: kinderen gericht naar iets laten kijken door een spelletje

- » Dreumesen kunnen niet goed hun handen voor hun ogen houden als je dat vraagt. Dat hoeft ook maar heel eventjes met dit spelletje. Of je legt even een doekje op hun hoofd. Zet snel iets voor ze op tafel. Bijvoorbeeld een knuffel, een appel of dit boek. Het doekje trek je weg of dat doen ze zelf al: 'Wat zie je daar?'. Verzin een paar keer iets anders.

• Kijk eens rond

Doel: kinderen in de sfeer van het boek brengen

- » Met peuters begin je een zoekspelletje door iets te noemen dat je in de ruimte ziet, bijvoorbeeld: 'Ik kijk rond... en ik zie de bak met blokken'. 'Zien jullie de bak met blokken?' of 'Waar zien jullie de bak met blokken? Wijs maar aan!'. Verzin zo vlot na elkaar een paar dingen waar de kinderen met hun ogen naar moeten zoeken en het aanwijzen.

Voorlezen

Dit boek biedt veel kansen op interacties terwijl je samen bladert, kijkt, zoekt, benoemt en aanwijst. De kinderen horen correct taal van jou en leren woorden.

- Dreumesen zijn nog graag zelf de baas van het boek en jongste peuters beslissen ook nog graag zelf of ze naar een andere bladzijde gaan of dat er iets 'klaar' is. Dat betekent niet dat jij passief afwacht maar juist heel goed oplet hoe de kinderen dat doen. Het is jouw rol om goed te weten wanneer en hoe je iets verrijkends kunt toevoegen, een kind uitlokt om wat meer te praten of wanneer jij juist goed moet vertellen hoe iets heet. Of uitleggen of voordoen: een kwestie van 'je kansen grijpen'.
- De woordenschat verrijken doe je niet door kinderen woorden los aan te leren, maar door ze een paar keer te herhalen in een zin tijdens een gesprekje. Bijvoorbeeld: het kind ziet het jongetje op de trampoline. Aandachtig bekijkt hij dit. Jij weet niet of hij weet dat het een trampoline is.

Jij: 'Wat zie je daar? Wat doet dat jongetje?'. Kind: 'Vallen'. Je wijst nu op de trampoline en vraagt: 'Wat is dat?'. Kind kijkt jou vragend aan. Jij: 'Dat jongetje springt op de trampoline. Op een trampoline kun je fijn springen. Hup omhoog en weer omlaag, boem!'. Het kind maakt een sprongetje, kijkt weer in het boek en zegt: 'Boem, kindje valt'. Jij duidelijk: 'Ja op de trampoline kun je springen en vallen. Dat doet niet zeer hoor. Wil jij ook op een trampoline springen? Zo heel hoog net als dit jongetje?'. Het kind knikt ja, wijst en zegt bijna correct 'springen trampoline'. Het heeft het woord nu vijf keer gehoord en kreeg daardoor de kans om goed te letten op hoe jij dat zegt, probeert het zelf en dat lukt. Het kind heeft een nieuw woord geleerd!

Verwerken

Door na het voorlezen een betekenisvolle activiteit te doen, zorg je voor nog meer plezier en meer verwerking.

• Dat hebben wij ook!

Doel: Versterken van de beleving en woorden worden herhaald

- » Je weet nu ongeveer wat de kinderen allemaal kennen. Doe met een paar kinderen een spelletje. Laat een plaat in het boek zien en vraag: 'Wat hebben wij ook?'. Als ze iets aanwijzen of noemen vraag je om het te pakken en jou te brengen. Als dat niet kan, lopen ze er naar toe. Het gaat er om dat ze het woord nog eens zeggen.

• Ik zie ik zie wat jij ook ziet

Doel: herhalen van woorden en taal uitbreiden

- » Je doet dit zoekspelletje met een jonge peuter alleen of met twee. Open het boek en zeg bijvoorbeeld bij 'In de speeltuin': 'Ik zie, ik zie wat jij ook ziet en je kunt er op wippen'; 'Op de markt': 'Ik zie, ik zie wat jij ook ziet en je kunt het opeten', en 'Ik zie iets dat je niet op kunt eten. Zie jij dat ook?'; 'In het bos': 'Ik zie, ik zie wat jij ook ziet en het staat achter een boom'.